

Valgte Fagforbundet

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

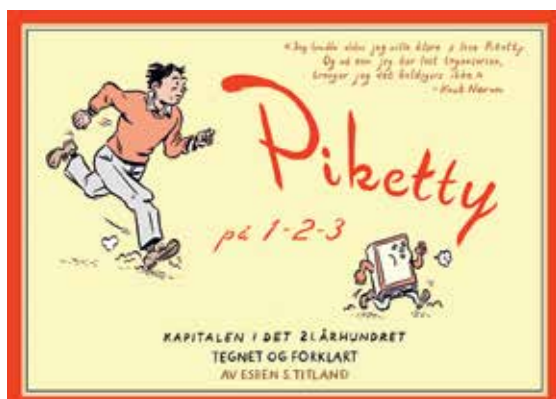
Vellykket: Hordaland ligger helt i tet når det gjelder verving. Her er Åse Rønhovde, leder av SHS i Fagforbundet Bergen, sammen med Anette Smørdal og Asha Ali Are. Begge ble vervet på arbeidsplassbesøk under fagforbundsuka i desember.

Les om fagforbundsuka side 8-11

Piketty på 1-2-3

Pikettys murstein «Kapitalen i det 21. århundre» kommer nå i ruteformat. Manifest Forlag er først i verden med en tegneserieversjon.

Side 2

Massiv motstand

Regjeringas forslag om å åpne opp for mer midlertidighet møter massiv motstand. – Arbeidsministeren fører folk bak lyset, sier fagforbundsleder, Mette Nord.

Side 3

FOTO:

Mistenksomhetens pris

Hvilken nytte har det å kutte i uførepensjon og presse syke til å jobbe? Mistenkeligjøring av mennesker truer velferdsstaten.

Side 6

FOTO: TRUDE TIENSVOLL

NYHET

Strid om lønn i Bærum

Ved gjennomgang av turnusene i Bærum kommunes pleie- og omsorgsvirksomhet oppdaget fagforeninga at det lenge har vært utbetalt feil lønn for hvilende nattevakter.

Fagforeninga har bedt om at riktig lønn utbetales omgående, og at det etterbetales ti år tilbake i tid. I mai i år kontaktet fagforeningsleder Bjørn M. Johnsen i Fagforbundet Bærum, kommunalsjefen og gjorde henne oppmerksom på at det utbetales feil lønn til de ansatte i henhold til Hovedtariffavtalens kapittel 4.3.1.3.

– Vi har vært i kontakt med medlemmer som har fått feil lønn. Disse medlemmene opplyser at lønna deres fremdeles ikke er rettet. Etter vår oppfatning har feil lønn vært utbetalt i flere år. At ansatte i Bærum kommune utbetales riktig lønn er en selvfølge og vi er forundret over at dette nå ikke er brakt i orden. Det er nå snart fire måneder siden Fagforbundet først henvendte seg til kommunalsjefen.

Fagforbundet Bærum konstaterer at kommunalsjefen ikke finner grunn til å besvare henvendelsen om feil lønnsutbetaling, selv ikke etter at purring er sendt.

Fratatt tilgang

Det var en av de hovedtillitsvalgte i Fagforbundet Bærum som fant feilen. Hun hadde utvidet tilgang til timelister med posteringer i Notus-systemet som mange kommuner bruker for vaktlister med mer. Denne tilgangen til Notus har fagforeninga nå blitt fratatt.

– Dette medfører at vi nå ikke har mulighet til å kontrollere om medlemmene våre får riktig lønn. Det mener jeg Fagforbundet Bærum har krav på. Dette må avklares straks, mener Bjørn M. Johnsen.

Sendt kontrollutvalget

Fagforbundet Bærum videresendte oppdagsene sine til kontrollutvalget i kommunen og ba dem foreta kontroll av lønnsutbetalinger, som blir beregnet i Notus. Forbundet ville også sjekke om andre yrkesgrupper i kommunen fikk feil lønn. Og kommunens kontrollutvalg handlet raskt, og allerede etter fire dager ba de kommunerevisjonen se på saken. Kommunerevisjonen tok umiddelbart kontakt med Fagforbundet Bærum og fikk forelagt flere konkrete eksempler på feilutbetalingene.

Fagforbundet hadde rett

Revisjonen foretok deretter en kontroll, og skriver i sin saksframstilling til kontrollutvalget datert 6. oktober 2014, at de har «avdekket brudd på bestemmelsene i 2. ledd i HTA kap 4.3.1.3» Det var også det Fagforbundet Bærum hevdet. Deretter skriver de «Revisjonen antar på denne bakgrunn at tilsvarende feilutbetalinger som er påvist i 2014, også vil gjelde tidligere år».

Revisjonen registrerer også at Fagfor-

FOTO:

Fagforbundet Bærum: Arild Enoksen, fagforeningsleder Bjørn M. Johnsen og hovedtillitsvalgt Vesna Golubovic under arbeide med tilleggene for de hvilende nattvaktene.

bundets brev og purring verken er bekrftet mottatt eller besvart. Det er heller ikke oppgitt når svar kan forventes.

Kontrollutvalget behandlet saken i møtet 13. oktober 2014 og fattet følgende vedtak:

- 1) Kontrollutvalget forutsetter at administrasjonen retter og treffer tiltak for å forebygge at slike feil oppstår.
- 2) Revisjonens redegjørelse tas til orientering.

Kjapt fra kontrollutvalget

Det tok altså en måned fra Fagforbundet sendte brev til kontrollutvalget til vedtak var fattet.

– En så rask saksbehandling som kommunerevisjonen og kontrollutvalget viser i denne saken, bør være et eksempel til etterfølgelse for resten av kommuneadministrasjonen, mener Bjørn M. Johnsen.

Vil ha mulighet til å følge med

Listene som Fagforbundet Bærum venter på må inneholde beløp og tidsperiode. Forbundet forutsetter at kommunen går ti år tilbake i tid, da dette er feil de ansatte selv ikke hadde mulighet til å oppdage. Fagforbundet ber også om informasjon om hvilke tiltak som nå gjøres for å forebygge at slike feil oppstår i framtida og de ber rådmannen påse at de hovedtillitsvalgte gis nødvendige til-

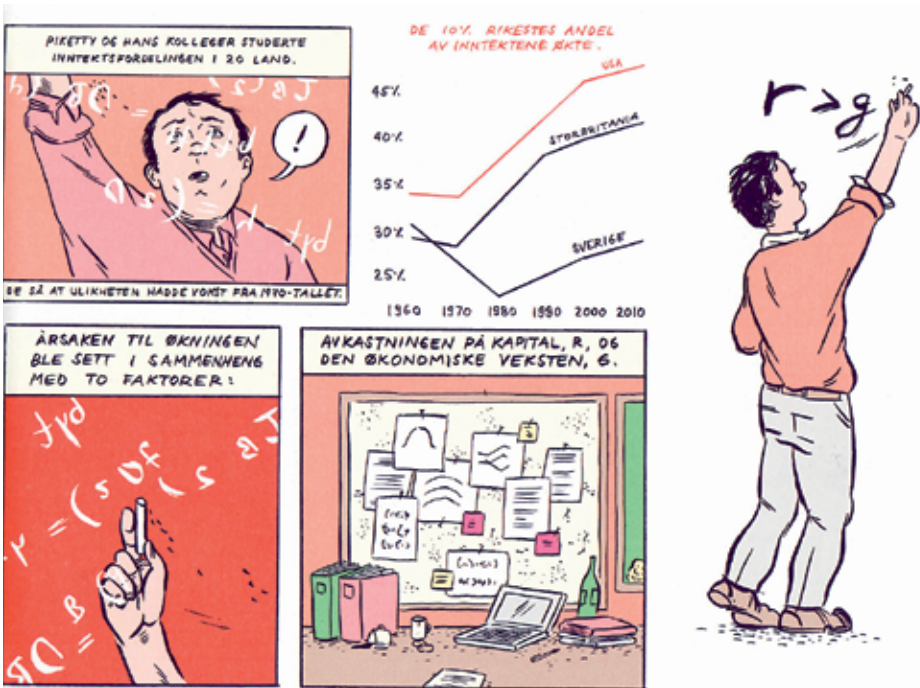
Ekstremrikingenes tid er slett ikke forbi

Økonomisk teori om ulikhet egner seg godt som tegneserie, mener Manifest forlag.

Hovedpoenget i Pikettys talltunge bok er egentlig enkelt: Inntektene på renter øker bratter enn vanlige folks inntekter. Dette betyr at forskjellene øker mer enn vi trodde, og at ekstremrikingenes tid på ingen måte er forbi, men svært aktuelle i dag, forklarer serietegner Esben S. Titland. Han har laget en tegneserieversjon av den aktuelle og mye omtalte franske bestselgeren. Manifest forlag er først i verden med tegneserieutgave.

0,1 prosent eier halvparten

Pikettys bok Kapitalen i det 21. århundre måler ulikhet ved å se på de aller rikeste i en rekke land. Boka har vakt oppsikt fordi den viser den enorme konsentrasjonen av rikdom hos den 0,1 prosent rikeste delen av befolkningen som eier aller mest – opp til halvparten av den totale velstanden i enkelte land, som USA. I tillegg viser Piketty at vi i dag er tilbake på et nivå av ulikhet som tilsvare ulikhetene for cirka ett hundre år si-

den. Utjevningene av forskjeller i etterkrigstida var forbigående.

– Livsfarlig for demokratiet

– Svekkelsen av vanlige folks politiske innflytelse er veldig farlig, understreker

Kalle Moene, økonomiprofessor ved Universitetet i Oslo. Han har jobbet sammen med Thomas Piketty, skriver forordet i den norske utgaven, og var med da Manifests tegneserieutgave ble presentert. Kalle Moene peker på alvorlige konse-

kvenser av at rikdommen er så ulikt fordelt. Når velstand arves mer enn den kan tjenes, betyr det at makten forblir på de få rike hendene, fordi velstand også innebærer makt.

– Når «en dollar – en stemme» blir vanligere enn «en person, en stemme», er det en livsfarlig selvforsterkende mekanisme som får politiske konsekvenser, advarte han og pekte på viktige forskjeller mellom det amerikanske demokratiet og det nordiske.

Fagbevegelsen mangler

Den norske professorens viktigste innvending mot boka er at Piketty ikke diskuterer fagbevegelsens rolle. – Det finnes viktige motkrefter mot kapitalmakt, sosiale bevegelser som har hatt stor betydning for å demme opp mot økende forskjeller. I Norden har fagbevegelsen gitt vanlige folk stor innflytelse, påpekte han.

– Det er også slike bevegelser som kan gi oss håp om å få til endring. Hvis vi skal slå tilbake ulikhetsmekanismene, må vi begynne lokalt, sa Kalle Moene.

MARIA WATTNE

Piketty på 1-2-3 – Kapitalen i det 21. århundre

– Fagbok-murstein på 700 sider av den franske økonomiprofessoren Thomas Piketty (43). Internasjonal bestselger som kom ut tidlig i 2014, og nå utgis på norsk. Boka har satt økonomiske forskjeller og fordeling på dagsordenen i hele den vestlige verden.

Analyserer tall for fordeling av inntekter og formue i nesten 30 land.

Tallene viser:

- De superrike drar fra resten
- Forskjellene øker
- Arv av rikdom betyr stadig mer. Vi er på vei tilbake til et samfunn der arv

bestemmer fordelingen av velstand og innflytelse.
• Økte forskjeller går sammen med skattekutt på de høyeste inntektene og redusert skatt på formue og eiendom.

Les mer i Manifest tidsskrifts serie «Piketty og ulikhet»

Med hjartet på rette staden

Nestleiar i Fagforbundet, Odd Haldgeir Larsen, meiner debatten om kommunereforma har spora av og hevdar regjeringa driv med dobbeltkommunikasjon i spørsmålet om framtidas kommunegrenser. Ifølge Larsen står Fagforbundet klare til å leie an folketorget mot det store ideologiprojektet til Jan Tore Sanner. Første stopp: Kommunevalet 2015.

– Kommunereforma viser seg å vere regjeringas store ideologiprojekt. Diverre så har vi ei regjering som argumenterar utifrå kva dei ønskjer skal skje, framfor å ta utgangspunkt i dei fakta som fortel noko heilt anna.

Blåblått ideologiprojekt

Larsen er engasjert når han snakkar om det mye kritiserte «ekspertutvalet», kjend som Vabo-utvalget, sine tilrådingar om framtidas kommunar. Utvalet la 1. desember fram sine «kriterium for god kommunestruktur». Eitt av kriteria var at kommunane bør ha minimum 15-20 000 innbyggjarar.

– Eg har ikkje sett eit einaste demonstrasjonstog eller nokon form for mobilisering for denne kommunereforma. Dette er eit ideologiprojekt frå den blå regjeringa. Eit prosjekt som vert tvinga nedover hovudet på folk flest, seier Larsen.

– Er ikkje sånn verda fungerer

Larsen fortel at enkelte stader kan det vere formålsteneleg med kommunesamanslåingar, men han strekar under at dette må skje i lokal regi.

Fagforbundet var tidleg på banen i spørsmålet om framtidas kommunar og har undervegs kritisert prosessen. Kva har gått gale?

– Fagforbundet meiner det er særskritikkverdig at regjeringa vil avgjere spørsmålet om kommunestruktur før vi veit kva oppgåver kommunane skal drive med. Til samanlikning ville det vere heilt ulogisk å starta opp ei bedrift før ein visste om ho skulle produsere betong eller omsorgstenester.

– Det er ikkje sånn verda fungerer, seier ein oppgitt Larsen.

Lar byråkratane tegne Noregs-kartet

Kommunalminister Jan Tore Sanner uttala tidlegare i haust at «lokale folkeavstemningar kan føre til lokal splid».

Kvifor står Fagforbundet så sterkt på kravet om at det er innbyggjarane som skal fastsetje kommunestrukturen i Noreg?

– Vårt arbeid med kommunereforma er basert på tre prinsipp; fakta, frivillig deltaking og folkeavstemming. Vi er motstandarar av at nokre byråkratar i Oslo skal teikne Noregs-kartet på nytt. Det er folk som bur i kommunane som veit kor skoen trykkar – så då må dei òg få ta del i avgjerda. Sida 1970 har vi hatt om lag 700 lokale folkeavstemningar i Noreg, så det er ikkje noko nytt og radikalt vi krev i denne saka.

– Det er sunn fornuft, påpeikar Larsen. *Kva seier medlemmane og dei tillitsvalde i Fagforbundet når du møter dei?*

– Eg har reist mye det siste året. For å vere heilt ærleg så treff vårt syn hjarta til folk. Vi meiner heilt enkelt at folk skal få bestemme, noko som for mange er god hjartemedisin, seier ein lattermild Larsen.

Kommunevalet blir avgjerande

Fagforbundet gjekk tidleg ut og meinte at kommunereforma kan føre til større marknader som igjen kan føre til masseprivatisering av Noreg. Står slaget om offentlig velferd allereie ved kommunevalet?

– Slaget om kommune-Noreg står ved neste val. Valet blir heilt avgjerande med tanke på om vi skal ha eit levande Noreg i framtida, med folk buande i bygd og by.

Nestleiarene tar ein liten tenkepause før han langar ut mot dei som vil tene pengar på å tilby velferdstenestar.

– Det er openbart at større kommunar vil føre til meir attraktive marknader. Døme frå Bergen og Oslo fortel at det er pengar å tene på eldreomsorga. Det betyr at vi som er opptekne av skikkelege arbeidsvilkår og som ønsker å ta vare på velferdsstaten – vi har ein jobb å gjere, avsluttar ein engasjert Larsen.

KJETIL VEVLE

Mer usikkerhet for folk flest

Fredag 5. desember presenterte arbeids- og sosialminister Robert Eriksson lovforslaget «Fra trygd til fast jobb». Eriksson vil innføre generell adgang til 12 måneders midlertidig ansettelse uten vilkår.

– Det er å føre folk bak lyset å kalle økt adgang til midlertidig ansettelse en forbedring, sier Mette Nord.

– Dette er ikke en forbedring for folk flest. Tvert imot vil endringene bety at flere må leve med usikre jobber på arbeidsgivernes betingelser, sier Fagforbundets leder, Mette Nord.

Folk flest må sette livet på vent

Hun mener det er skremmende at statsråden bruker unge og sårbare arbeidstakere i en vanskelig situasjon til å fremme endringer som vil ramme nettopp dem han skyver foran seg. Når regjeringa legger opp til utstrakt bruk av midlertidige stillinger, vil mange unge måtte sette livet sitt på vent.

– Den blåblå regjeringa gikk til valg på mer valgfrihet og fleksibilitet i arbeidslivet. Det virker som de glemte å si at denne valgfriheten og fleksibiliteten var ment for arbeidsgiverne. Folk flest må sette livet sitt på vent når regjeringa legger opp til at midlertidige stillinger blir hovedregelen i arbeidslivet i stedet for unntaket, sier hun.

Griper inn i hverdagen til folk

Mette Nord er opptatt av ikke å svartmale, men ser tendenser til at mange arbeidsgivere vil unngå oppsigelsesser og dermed velger å ansette midlertidig. Hun ser heller ikke for seg mange nyetableringer de neste årene, og frykter konsekvensene for økonomien.

– Flere midlertidige stillinger er valgfrihet for de mest privilegerte. Det å få boliglån vil bli en utopi for mange når de ikke kan vise til en forutsigbar inntekt. Regjeringa griper direkte inn i hverdagen til folk flest og tar fra dem muligheten til et stabilt arbeidsforhold og et forutsigbart privatliv.

– Robert Eriksson gjør også noen underlige grep som på sikt vil svekke norsk konkurranseevne, og vil bidra til å rive ned grunnmuren for den høye sysselsettinga og produktiviteten vi har i dag. Flere midlertidige stillinger kan for mange arbeidsgivere gi raske penger i banken og kortsiktig gevinst. Arbeidsgivere investerer ikke tid og kompetansebygging på midlertidige ansatte. På sikt vil midlertidighet derfor svekke bedriftenes konkurranseevne, mener Nord.

Vil bety færre faste stillinger

I debatten om midlertidige stillinger har Robert Eriksson understreket at det vil føre til flere faste stillinger, og hevder at det vil være en inngangsport til arbeidslivet for unge og andre som står utenfor arbeidslivet.

– OECDs Employment Outlook 2013 forteller oss at Eriksson tar feil når han hevder at økt adgang til midlertidige stillinger vil føre til flere faste jobber. Derimot vil faste stillingshjerner bli er-

stattet med midlertidige. Om denne politikken får fotfeste, så vil ikke faste stillinger forbli hovedregelen i norsk arbeidsliv, slår en bekymret Nord fast.

Eriksson avviser fagbevegelsen

Endringsforslagene i Arbeidsmiljøloven blir møtt med massiv motstand. Da Robert Eriksson presenterte endringene, la han vekt på at regjeringa hadde lyttet til høringssvarene om forslagene til endringer; men at de likevel vil gjennomføre regjeringas politikk.

– Regjeringas egen fagetat, Arbeidstilsynet, har sammen med en samlet fagbevegelse advart mot mer midlertidighet, og vi har ikke blitt hørt. Det er bekymringsverdig at vi har en arbeidsminister som kjører et sololøp, framfor å lytte til de berørte partene i arbeidslivet, understreker Mette Nord.

KJETIL VEVLE

Mobiliser!

LO-sekretariatet har gjort vedtak om generalstreik i månedsskiftet januar-februar mot regjeringas forslag til endring av arbeidsmiljøloven. De vil gi økt adgang til bruk av midlertidige ansettelser

Hvilket forslag til endring av arbeidsmiljøloven synes du er verst?

Britt Helen Åmås,
Htv, Fagforbundet
Bergenhus

Forslaget om utvidet mulighet til å ansette midlertidig er det aller verste. Dette vil arbeidsgiverne benytte seg av og sette oss mange år tilbake i tid. Det vil skape usikkerhet når det gjelder personlig økonomi. Det blir vanskelig å få starta på livet sitt og plasse framover når du blir gående på kontrakt etter kontrakt. Arbeidsmiljøloven er god som den er.

**Anne Karin
Rougne Nielsen,**
Leder i
Fagforbundet
Fana

Jeg tenker mye på det med arbeidstida. Vi som jobber innenfor helsesektoren har nok ubekvem arbeidstid, om vi ikke skal kunne bli pålagt både flere arbeidshelger etter hverandre, lengre dagsverk og enda mer overtid. Jeg lurer på når de har tenkt at vi skal ha tid til å ta oss av familien og kanskje ha en fritidsaktivitet? Jeg sier nei takk til forslagene til endring.

**Karine
Andreassen,**
nestleder,
Fagforbundet
Sømna

– Ingen tvil, det verste forslaget til endring av arbeidsmiljøloven er utvidet mulighet til lange vakter. – På mange plasser i helsevesenet er det ikke faglig forsvarlig å jobbe så lange vakter. Dessuten tror jeg ingenting på at dette blir frivillig hvis det først blir lov, sier hun

**Rolf Petter
Larsen,**
styremedlem
Fagforbundet
Sømna

– Umiddelbart tenker jeg jo på forslaget om at det skal bli mye lettere å ansette folk midlertidig, men forslaget om langvakter er ikke stort bedre. Regjeringen gjør det lettere å kvitte seg med folk, hva er det som er bra med det da, spør Rolf Petter Larsen.

Spar regnskogen

Får du OSS e-post-nyhetsbrev, kan du reservere deg mot å få papirutgaven. Fyll ut medlemsnummer og navn for bare å få nyhetsbrev på epost og lese OSS på nett:

<http://oss.fagforbundet.no/om>

Inntrykk som ikke falmer

– Bildene fra Fagforbundets barneby er for alltid brent fast på netthinnen. Reisen dit ga meg minner for livet og en utrolig inspirasjon. Det vi holder på med i Angola er både riktig og viktig, sier Kari Baadstrand Sandnes, etter å ha besøkt barnebyen i Huambo.

I slutten av september dro en ny gruppe barnebyambassadører fra Fagforbundet til Angola. Med egne øyne skulle de få se og oppleve den suksesshistorien som barnebyen er, mer enn 1500 personer, de aller fleste barn, får hjelp og bistand gjennom barnebyprosjektet.

Ny stor skole

På barneskolen like utenfor barnebyen går det om lag 1000 elever. Både drift og bygging er finansiert av barnebyprosjektet.

I tillegg bistår prosjektet naboskolens om lag 500 elever.

– Det gjorde inntrykk å besøke skolene og se de store kontrastene. Barnebyprosjektets barneskole holder til i lyse lokaler med moderne undervisningsutstyr. Ungene så ut til å trives og var takknemlige for å få gå på skole. Det var de nok på naboskolen også, men du verden for en kontrast likevel. Lokalene var alt for små, mørke, ikke vann eller sanitæranlegg, og søppel og rot fløt. Denne skolen hadde fått hjelp fra barnebyen til etterutdanning av

lærere og til å sette opp et lite ekstrabygg, slik at undervisningen kunne foregå inne. Likevel var altså forskjellen stor, sier Kari.

Kontrastfylt møter

Inntrykkene var motsetningsfulle, forteller Kari.

– Det var godt å møte de glade barna og de varme og omsorgsfulle voksne. De har nok hver sin forhistorie, disse barna, og mange av historiene er ganske dystre. Derfor var det godt å se at barna har det bra nå.

– Fagforbundets barneby driver også et ganske stort arbeid på utsiden av selve barnebyen. Det handler om barn og unge som av ulike grunner ikke kan bo i barnebyen. Det kan for eksempel være søskendrevne eller besteforeldredrevne familier. De får hjelp til mikrofinanslån, hjelp til å skaffe seg tak over hodet, opplæring, hjelp til å dyrke en jordfleck og liknende.

– Vi besøkte noen av disse familiene. Vi hilste på en mor med albinisme. Hun var delvis invalidisert fordi huden ikke

Sterke inntrykk: Besøket i barnebyen ga minner for livet, sier Kari Baadstrand Sandnes.

Far til 120 barn

– Papi, papi! Det myldrer av barn rundt beina på oss når vi rusler gjennom barnebyen med sosialarbeider og en høyt elsket reservepappa, Filomeno Filas.

– Det er et stort ansvar, men noe av det mest givende jeg kan tenke meg, å være pappa for så mange. Nå er det 117. Vi har tre ledige plasser, forteller han.

Alle får besøk hver dag

Hver morgen er han innom alle de tolv familiehusene. Her fanger han opp konflikter, om noen sliter på skolen, om noen er lei seg, og hører selvfølgelig også om alt det spennende ungene har opplevd i løpet av det siste døgnet.

– Det setter følelser i sving. Ikke bare blir jeg knyttet til barna, men de knytter seg til meg. Det gir meg en følelse av lykke når de kaster seg rundt halsen min. Jeg har også to egne småtasser, og livet i barnebyen viser hvor viktig det er med trygge omsorgspersoner for alle barn.

Bli sett og verdsatt

Det er ikke bare lykke og moro. Det er rikelig med rom for bekymringer.

– Ungene trenger å bli verdsatt, sett og hørt. Mange har en tung ballast. Her

om dagen fant jeg ei lita jente bak et av husene. Hun gråt. Hun fortalte at hun tenkte på mamma som ikke var lenger. Vi gråt litt sammen og ble enige om at hun ikke trengte å gråte mer. Her i barnebyen har hun både en far, en mor og mange søsken, forteller Filomeno.

Han legger ikke skjul på at noen av barna trenger mer hjelp enn andre.

– Noen trenger psykologhjelp, og det sørger vi for at de får. Vi sørger for ekstraundervisning til dem som trenger det. Han forteller også at de utrolig nok finner tid til å gi barna alenetid med en voksen når de har behov for det.

Dagen er tredelt; skole eller barnehage om formiddagen, så er det lekser og skolearbeid og om ettermiddagen er det tid til sport, lek og fritidsaktiviteter.

Ulike evner og egenskaper

– Barna har ulike interesser. Et par av gutta er virkelig gode i fotball, de spiller med et lokalt lag inne i byen. De har drømmer om å bli fotballspillere og vi

Alles papi: Han kommer ikke mange skritt, barnebypappa og sosialarbeider Filomeno Filas, før en ungflokk stimler sammen om beina på ham.

FOTO: GEIRMUND JØR

prøver å legge til rette for det. Det er viktig at barna finner ut av hva de vil bli slik at vi kan hjelpe dem.

Pappa Filomeno Filas sier han kjenner alle barna og forsøker å behandle alle rettferdig.

– Min oppgave er å være en tydelig og nær omsorgsperson for alle. Jeg tror jeg lykkes med det, gutta mener jeg liker jentene best og jentene omvendt. Da er det vel en slags balanse, da, avslutter han.

Nytt tilbud til tillitsvalgte

Et nytt testkurs om likestilling og diskriminering i arbeidslivet er prøvd ut blant tillitsvalgte og rådgivere i Vestfold, Telemark og Aust-Agder.

– Vi meldte oss som prøvekaniner med en gang vi fikk høre om kurset, forteller opplæringsansvarlig i Vestfold, Elen Myrreng Stetzer.

Kurset er utarbeidet av Fagforbundets organisasjonsenhet i samarbeid med Norsk Folkehjelp og Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO).

Skape gode holdninger

Kurset er en del av handlingsplanen til utvalg for mangfold og inkludering som ledes av Fagforbundets nestleder, Sissel Skoghaug. I utvalget sitter tillitsvalgte og representanter fra forbundets eget nettverk for tillitsvalgte med minoritetsbakgrunn.

– Det er viktig å skolere tillitsvalgte i likestillingsarbeid og holdningsskapende

adferd. Det handler om både kjønn, etnisitet, seksuell legning og redusert funksjonsevne, for å nevne noe, sier Skoghaug.

– Et inkluderende samfunn og arbeidsliv krever at vi er bevisst på fordommene som hindrer oss i å nå målet.

Nyttig som rollemodell

Tatjana Bozinovski, seksjonsleder SHS i Vestfold, synes kurset var nyttig og lærerikt.

– Vi brukte tid på ulike typer diskriminering; hvordan oppstår problemene og hvordan kan de løses. Jeg ble også mer oppmerksom på min egen rolle som til-

litsvalgt og på mine holdninger og hvilke signaler jeg sender ut, sier Bozinovski. Opplæringsansvarlig fra Aust-Agder, Lilian Garpestad, var enig i at det var et lærerikt og morsomt kurs med gode diskusjoner, morsomme oppgaver og fin blanding mellom teori og praktiske øvelser.

– Øvelsene var tankevekkende, og kurset passer alle tillitsvalgte og verneombud med tanke på utfordringer vi møter i hverdagen, sier hun.

Evaluerings

Rådgiver Moza Mwilima forteller at kurset skal justeres etter en grundig evaluering.

FOTO: GEIRMUND JOR

tålte sol, en krevende diagnoes under den nådeløse afrikanske sola. Hun hadde fått mikrolån fra Fagforbundets barneby til å kjøpe bølgeblikk til tak og til å kjøpe grønnsaker og selge dem på torget, og barna hennes hadde tilbud om skole og barnehage. Alt i alt hadde hun fått småpenger fra barnebyprosjektet.

Likevel fortalte hun om en verden av forskjell.

– Jeg må si at det gjorde sterkt inntrykk på meg, legger Kari til.

Gir motivasjon

– Målet er å motivere oss til ekstra innsats. Det har Fagforbundet lykkes med. Jeg gleder meg til å snakke med folk om barnebyprosjektet. Jeg visste at dette var både riktig og viktig. Det gir selvsagt en annen motivasjon å ha møtt barna, følt atmosfæren og sett at for mange er hjelpen vi gir forskjellen på liv og død, sier Kari Baadstrand Sandnes fra Nordland.

GEIRMUND JOR

Afrika – det handler selvfølgelig først og fremst om olje

I dag betaler Statoil alene mer enn 30 milliarder kroner i skatt til Angola. Det er mer enn vårt samlede bistandsbudsjett. Tross denne rikdommen har Angola et høyt antall ekstremt fattige. Landet er et av de mest korrupte land i verden, ligger på 25. plass av 177, ifølge Transparency International og er fortsatt preget av den lange borgerkrigen som sluttet i 2002. Krigen var en frigjøringskrig fram til portugiserne trakk seg ut i 1975, og fortsatte som en borgerkrig med innslag av imperialismen der stormaktenes kamp om naturressursene var en viktig drivkraft.

Oljeprodusent

Angola er Afrikas nest største oljeprodusent og har over 18 millioner innbyggere. Arbeidsledigheten antas å ligge på mellom 50 og 70 prosent, og under 40 prosent av befolkningen kan lese og skrive. Landet har høy barnedødelighet og mange kvinner dør i barsel.

Stemmerett

Angola er langt på vei en ettpartistat.

Landet har hatt et par frie valg, men fortsatt dominerer vinneren av borgerkrigen, MPLA, som ved siste valg fikk 72 prosent av stemmene. Dette tallet sier ikke mye, for de fleste angolaneerne har ikke ID-papirer og ikke stemmerett. Barnebyprosjektet bistår folk med å skaffe ID-papirer og dermed sivile rettigheter, som retten til å gå på skole.

Korrupsjon

Mange norske selskap driver næringsvirksomhet i Angola. Vi kan nevne Statoil, Aker Solutions, Petroleum Geo-Services, Seadrill, Marine Subsea og Oddfjell. Snøhetta er involvert i utvikling av boligområder i Luanda.

Det må være lov å spørre om selskapene greier, eller ønsker, å drive etter norske standarder og norske etiske regler i et gjennomkorrupt regime som har sittet med makten sammenhengende i 27 år. Bidrar norsk næringsliv til økt velstand og utvikling i Angola, eller kommer den økte velstanden bare noen få til gode?

Samarbeid mot fordommer

Fagforbundet og Norsk Folkehjelp samarbeider om holdningsskapende arbeid for å hindre fremmedfrykt og fordommer. Spesielt vektlegges kommunikasjon ved å ta i bruk verktøy som Menneskebiblioteket, Rasismefri sone, Mangfold og Dialog (MOD) og Fordommer fordommer som metoder for å sette mangfoldsperspektiv, samfunnsdeltakelse, fagorganisering, integrering og likestilling på dagsorden.

Kommunaløkonomi for tillitsvalgte

Boka «Kommunaløkonomi for tillitsvalgte og politikere» av undertegnede ble lansert på Gyldendal forlag tidligere denne måneden.

I mitt mangeårige arbeid med kommunal økonomi har jeg opplevd at både tillitsvalgte og lokalpolitikere er frustrert over manglende medvirkning i budsjettprosesser. Det henger ofte sammen med at administrasjonen har et kompetansemessig overtak om økonomiske begreper og sammenhenger. Boka er ment å være virkemiddel for å utligne litt på dette «overtaket» og er et oppslagsverk med en detaljert innholdsfortegnede bestående av 177 spørsmål fordelt på 17 temaområder.

Bedre rustet i kampen

Et viktig formål med denne boka er å gi tillitsvalgte økt kunnskap om kommunal styring. Slik står de bedre rustet i drøftinger med kommuneledelsen i ulike prosesser som i arbeid med budsjett, konkurranseutsetting, selskapsorganisering, nedbemanninger med mer.

Boka tar også opp noen høyst aktuelle politiske temaer på den kommunalpolitiske dagsordenen fram mot kommunevalget 2015. Eksempler på dette er blant annet:

• *Bør det bli færre kommuner?*

• *Bør Stortinget avgjøre om kommuner skal slås sammen?*

• *Vil regjeringen gjøre endringer i inntektssystemet, som gir større inntektsforskjeller mellom norske kommuner?*

• *Bør forskjellene gjøres mindre enn i dag?*

• *Hvilke konsekvenser har økt bruk av konkurranseeksponering som anbud og benchmarking?*

• *Skal kommuner etter Terra skandalene fortsatt kunne spekulere på børs?*

• *Bør hele finansieringssystemet av private barnehager endres?*

Lover og forskrifter som legger rammeverket for kommunal økonomi, er tilnærmet like for kommuner og fylkeskommuner. Derfor behandles i all hovedsak kommuner og fylkeskommuner under ett.

Lær deg stammespråket

Sentrale styringsdokumenter som

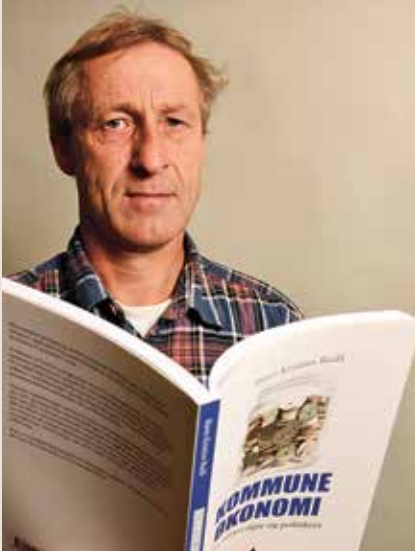

FOTO: PER FLAKSTAD

Ny bok: Bjørn Kristian Rudå, rådgiver i Fagforbundet med bok om kommuneøkonomi

årsbudsjett, økonomiplan og årsregnskap blir gjennomgått. Du finner regelverk og konkrete tips og råd til tillitsvalgte. Om du som tillitsvalgt skal kunne delta i diskusjoner om kommunens økonomi, er det nødvendig at du kan noe av dette «stammespråket» og sammenhenger knyttet til regnskap og budsjett.

Boka har et eget kapittel om tjenestepensjon som gir innblikk i et tema av stor betydning for både kommunens økonomi og den ansatte økonomi. Grunnet kompleksiteten i ordningen er det ofte lite kunnskap om pensjon.

De siste årenes trender i offentlig sektor med økt bruk av konkurranseutsetting og selskapsorganisering omtales også. Denne utviklingen har både et økonomisk og et ideologisk perspektiv. Særlig konkurranseutsetting kan oppleves som en trussel for en del kommunalt ansatte. Det skyldes en reell risiko for betydelig svekket framtidige pensjonsrettigheter og svekket stillingsvern.

Mål- og resultatstyring kan ses på som et verktøy for å drive intern effektivisering framfor ekstern konkurranseeksponering. Kritikken av resultatstyring i offentlig sektor blir også belyst. I tillegg er det et kapittel om kommunereformen som nå kanskje er det mest omstridde diskusjonstemaet i mange kommuner.

BJØRN KRISTIAN RUDAA

ring fra deltakerne. Det er kommet mange gode innspill som hjelper Fagforbundet å skreddersy kurset enda bedre. Kursinnholdet presenteres for opplæringsansvarlige fra fylkeskretsene i desember. Målet er at kurset skal gjennomføres i alle Fagforbundets regioner.

Vil du ha kurset til din region, er det bare å ta kontakt med moza.mwilima@fagforbundet.no Les mer om Fagforbundets arbeid med mangfold og inkludering på: fagforbundet.no/mangfold

EDDIE WHYTE

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE TIJNSVOLD

ANNETT ARNTZEN
Professor v/ Høgskolen i
Buskerud og Vestfold

KOMMENTAREN

Mistenksomhet truer velferdsstaten

Velferdsdebatten har alltid handlet om plikter, frykt for misbruk og hvem som er verdig trengende, men nå dreies velferdspolitikken mot et sterkere insentivfokus, kontroll og strammere krav til den enkelte.

Velferdsstaten leverer godt: Sysselsettingen har økt de siste 40 åra. Norge har mange i arbeid, og har en høy andel kvinner, eldre, innvandrere, folk med helseproblemer og lav utdanning i arbeidsstokken. Vi har lav ledighet, små lønnsforskjeller, lite fattigdom og inntektsulikhet, stort arbeidstilbud, stor fornyelsesevne, høy politisk legitimitet og stor fordelingsvilje. Likestillingen er både et resultat av, og en forutsetning for velferdsmodellen.

Velferdsmodellen har utfordringer: Mange på trygd, behov for arbeidskraft, utgiftsøkning og færre til å tjene inn. Sliterne skal ivaretas samtidig som arbeid belønnes. Vi må hindre framvekst av en ny underklasse i vårt flerkulturelle samfunn og bevare et solidarisk samfunn uten fattigdom og med lite sosial ulikhet.

Men hvilken nytte har det å kutte i uførepensjon eller å presse syke ut i arbeid i enda større grad nå?

Forskning viser at sjenerøse velferdsordninger ikke gjør at folk lar være å jobbe, og det fører ikke til synkende arbeidsmotivasjon. Folk i sjenerøse velferdsstater viser også mer positive holdninger til å jobbe enn det som er tilfelle i andre land.

Produksjons- og konkurranseforhold på arbeidsmarkedet gjør det vanskelig for de med «lav produktivitet» å få innpass. Det er de syke, de med helserelaterede ytelser og langtidsmottakerne av økonomisk sosialhjelp som dagens arbeidsmarked ikke har behov for, eller som ar-

beidsgiverne ikke vil ha. Og det er disse gruppene som utsettes for kraftig insentivbruk og innstramminger i offentlige ytelser.

Folk må ikke skremmes fra å søke offentlig hjelp! Det kan føre til nye og flere sosiale problemer og et reelt utenforskap. Velferdsstaten sikrer individets selvstendighet. Velferdsordningene er rettigheter som anerkjenner at man er innenfor samfunnet, uansett om man er frisk eller syk, i jobb eller ikke. Dette fundamentet må ikke trues.

Velferdsordningene undergraver ikke velferdsstaten. Det som truer velferdsstaten, er mistenkeliggjøringen av mennesker som får offentlige ytelser og oppfatninger om ungdom som «navere», at sykefravær skyldes latskap og at uføre mangler arbeidsmoral. Det som truer velferdsstaten er hvis universelle ordninger erstattes av behovsprøvd. Da kan viljen til å betale for godene forsvinne og de rike vil heller satse på private ordninger. Det som truer velferdsstaten er medias omtale av «kraftig økning i sykefravær og antall uføre». Det fører til høy aksept for endring og kutt i velferdspolitikken.

Debatt om velferdsordningene er viktig, men viktigst er at velferdsstaten bidrar til jevnere fordeling av verdiskapning og makt og mellom ulike sosial lag, menneskesynet som ligger til grunn og holdningene hele velferdssystemet er basert på: Tillit, likeverd og fellesskap.

Referanser:
Elstad, L. (2013) Fellesskap fungerer. Om velferdsordningene våre og mytene som truer dem. Oslo: Manifest
Van der Wehl KA, Dahl E, Thielen K (2012) Social inequality in «Sickness»: Does welfare state regime type make a difference? A multilevel analysis of men and women in 26 European countries. Int J Herlath Service 42(2): 235-255

oss dommen har falt

Sikret sykelønn for eldre

Fagforbundet fikk fullt gjennomslag for at eldre arbeidstakere over 67 har samme rett til sykelønn som andre arbeidstakere i kommunesektoren. Avgjørelsen kom gjennom et rettsforlik der Fagforbundet fikk gjennomslag for sin fortolkning av Hovedtariffavtalen i KS-området.

Bakgrunnen for arbeidsrettssaken var en tvist om forståelsen av § 8.2.2.1 i Hovedtariffavtalen. Bestemmelsen sier at arbeids-

takere over 67 har samme rett til sykelønn som alle andre. Mens folketrygden bare utbetaler sykelønn til arbeidstakere over 67 år i 60 dager, gir tariffavtalen rett til sykelønn i inntil ett år. KS mente at bestemmelsen måtte forstås slik at den bare gjaldt så lenge folketrygden utbetalte, det vil si i 60 dager.

Fagforbundet på sin side mente bestemmelsen var klar og ga eldre utvidet rett i forhold til folketrygdens regler. Dette fikk Fagforbundet gjennomslag for.

– Dersom vi hadde lagt KS sin forståelse til grunn, ville folk bli tvunget over i pensjon dersom de var syke i mer enn 60 dager, for eksempel ved planlagte operasjoner med en viss opptreningstid. Det ville vært en uakseptabel aldersdiskriminering. Denne ordningen vil koste for arbeidsgiver hvis mange eldre arbeidstakere har lange fravær, i og med at alle

sykepengene må dekkes av arbeidsgiver etter at folketrygden slutter å utbetale, men dette skjer nok sjelden og er viktig for dem som rammes. Tilleggsrettigheter og utfyllende bestemmelser er mye av hensikten med tariffavtalene. Bestemmelsene har blitt til gjennom krav og tilbud om bedre sosiale bestemmelser og krav til høyere lønn, sier forbundsadvokat Anne-Gry Rønning-Aaby i Fagforbundet.

– Følg med!

Hun mener tillitsvalgte må følge godt med på hvordan medlemmenes sykelønnsrettigheter følges opp for eldre arbeidstakere.

– Eldre arbeidstakere har blitt feilinformert om dette og får beskjed om at de ikke har rett til sykelønn mer enn 60 dager, selv om det er feil. Dersom våre tillitsvalgte får høre om at folk har sluttet å

jobbe etter å ha fått gal informasjon, er det viktig å fremme krav om å få dekket tapet så fort som mulig. Vi har hatt tvisesaker i flere kommuner om dette, så vi er sikre på at bestemmelsen ikke alltid overholdes. Vi mener også at enkelte kommuner som undersøker hvordan dette skal forstås, har fått gal informasjon. Det er viktig å merke seg at det ikke er noen øvre grense her, slik at dette også gjelder arbeidstakere som fortsetter i tjenesten etter fylte 70 år. Bestemmelsen er lik for alle arbeidstakere i KS-området uansett hvor gamle de er.

– Tillitsvalgte i tilstøtende tariffområder bør undersøke om disse har lik praktisering som KS-området nå skal ha, sier Anne-Gry Rønning-Aaby.

Fattige kommunar

54 Robek-kommunar må få budsjett og økonomiplanar godkjent hjå fylkesmannen.

Robek-registeret vart etablert i 2001. Det er ei liste over kommunar og fylkeskommunar i økonomisk ubalanse. Fylkesmannen skal også godkjenna alle vedtak om lån og langsiktige leigeavtalar for slike kommunar. No er 54 kommunar registrerte som Robek-kommunar, ifølgje ei pressemelding frå Fylkesmannen.no. Elleve av desse kommunane ligg i Nordland fylke. Møre og Romsdal har åtte kommunar på Robek-lista, mens Sogn og Fjordane har sju. Dei to Agder-fylka er dei einaste, i tillegg til Oslo, som ikkje har nokon kommunar registrerte i Robek. Talet på kommunar i registeret har lege relativt stabilt sidan 2007. Toppen vart nådd i desember 2004 då 118 kommunar var Robek-lista.

Velger yrkeslivet

Ifølge Statistisk sentralbyrå har kvinnelige andregenerasjons-innvandrere fra Pakistan en noe lavere yrkesdeltaking enn norske majoritetskvinner. Men hvis de sammenliknes med sine egne mødre, kommer store generasjonsendringer til syne. Mens rundt 30 prosent av innvandrerkvinnene fra Pakistan, altså første generasjon, deltar i arbeidslivet, gjør nesten 60 prosent av døtrene deres det samme.

Søkte ikkje pengar

I fjor blei 50 millionar kroner ekstra stilt til disposisjon til kommunar ramma av Utøya, men berre nokre få kommunar søkte. Dermed blei 32 millionar ståande urørt.

Leiaren for den nasjonale støttegruppa, Trond Henry Blattmann, kallar kommunanes passivitet ei unnlatingssynd, melder NRK.

– Gi meg den kommunen som får gratis-pengar og som seier «nei».

PBL gir seg i arbeidsrettssak om pensjon

PBL (Private Barnehagers Landsforbund) gir seg i saken der Utdanningsforbundet stevnet dem inn for Arbeidsretten, skriver Utdanningsforbundet på sine nettsider.

Saken gjaldt spørsmål om tariffbrudd vedrørende tjenestepensjonsordningen og tariffbinding.

PBL aksepterer at de har opptrådt tariffstridig ved å oppfordre medlemsvirksomheter til å etablere og ensidig akseptere avvikende pensjonsordninger i strid med Hovedtariffavtalen og protokoll. Det innebærer at PBL må sørge for at pensjonsordningen i de aktuelle barnehagene bringes i samsvar med tariffavtalens bestemmelser om ytelsespensjon. I tillegg er partene enige om at den ene partens vedtekter ikke kan være grunnlag for å fastslå omfanget av en tariffavtale.

Skepsis til fagorganiserte i Belgia

Det er ikke nødvendigvis en fordel å nevne at man er faglig aktiv eller tillitsvalgt når man søker jobb. Belgia er blant de europeiske landene som har forsket på dette.

Eurologgen skriver om to forskere ved et belgisk universitet som har sendt jobbsøknader til 560 forskjellige arbeidsgivere i den nederlandsktalende delen av Belgia.

Det ble sendt to søknader, begge fra ungdom med omtrent samme jobberfaring og

Bakgrunn

PBL var tidligere delt i én arbeidsgiverorganisasjon (PBL-A) og én interesseorganisasjon (PBL). Et stort antall barnehager var kun medlem i interesseorganisasjonen (PBL).

På PBLs landsmøte i mai 2013 ble det fattet vedtak om å slå sammen PBL og PBL-A til én organisasjon med virkning fra 1. januar 2014. PBL ble dermed både en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon.

PBLs landsmøtevedtak førte til at langt flere barnehager som før ikke hadde hatt tariffavtale, ble omfattet av tariffavtalen med virkning fra 1. januar 2014. Det kunne dokumenteres at PBL hadde avgitt pensjonstilbud om innskuddsordning overfor medlemsvirksomheter. Hovedtariffavtalen samt protokoll av 26. august 2013 pkt. 3 krever ytelsesordning.

utdanning. Under punktet «diverse» har man i den ene av søknadene oppført at vedkommende er faglig aktiv og i hvilken av de tre belgiske landsorganisasjonene.

Undersøkelsen viser at de som nevner dette må sende 30 prosent flere søknader for å få samme antall svar som en som ikke sier noe om medlemskap. Dette er å oppfatte som en diskriminering, sier de to forskerne.

Gulrot til kommunane

Uvissa knytt til finansiering i kommunereforma er rydda av vegen. No lovar Jan Tore Sanner gylne tilskot til kommunar som slår seg saman. Folkefattige kommunar har vore spesielt bekymra for kva for tilskot dei vil få dersom dei slår seg saman med ein annan kommune. Det betyr til dømes at ein ny kommune samanslått av tre kommunar vil få det statlege 2016-tilskotet til dei tre kommunane i 15 - 20 år. Det får dei dersom dei vedtek samanslåing seinast sommaren 2016 – innan kommunereforma.

oss faglig kokebok

Fakta, frivillighet og folkeavstemning

Reformer er politiske valg, ikke naturlover. Det kan være behov for enkelte kommunesammenslåinger, men vurderingene og beslutningene må gjøres lokalt.

Kommunereformen ble vedtatt av Stortinget i juni. Alle kommuner er pålagt å utrede om de bør endre dagens kommunegrenser. Fylkesmennene har fått i oppdrag å samle ordførere, rådmenn og opposisjonsledere i kommunestyrene til oppstart av dette arbeidet. Slike møter er gjennomført i de fleste fylkene, og bare unntaksvis har arbeidstakerorganisasjonene vært invitert.

Ensidig

Det er et kjennetegn ved de lokale prosessene som fylkesmennene nå forsøker å drive fram, at argumenter for sammenslåing forstørres, mens argumenter mot sammenslåing ikke legges åpent fram. Det har satt seg en oppfatning av at dette nærmest er noe skjebnebestemt som tvinger seg fram. Det er det ikke, refor-

mer er politiske valg, ikke naturlover. Et vesentlig faktum som blir holdt tilbake er kommunenes rett og frihet til å kunne si nei til sammenslåing.

Folkeavstemning

Fagforbundet mener at Norge skal ha en effektiv og veldrevet kommunesektor, men det er innbyggerne som skal bestemme kommunenes framtid, gjennom lokale folkeavstemninger. Debatten må klargjøre om de utfordringene kommunene har, vil løses bedre i en større kommune. For å kunne gi gode svar på dette er det viktig å bygge på kunnskap og forskning.

Inndelingslova § 10 sier at innbyggerne bør høres før kommunestyrene gjør vedtak om eventuell sammenslåing. Den tradisjonelle måten å innhente innbyggernes syn på er å avholde en folkeavstemning. Selv om avgjørelsesmyndigheten i sammenslåingsspørsmålet er lagt til kommunestyret, har det vært mest vanlig å avholde rådgivende folkeavstemning.

Aktiv i debatten

I strategiplanen for 2015 er kommunereformen et av Fagforbundets hovedsatsningsområder, hvor målet er å delta aktivt i debatten lokalt. Der vi ikke allerede er med i lokale prosesser, må vi engasjere oss nå. Diskusjonen om kommunestørrelse kom for fullt når Vabo-utvalget i sin sluttrapport foreslo nye oppgaver til kommunene. Rapporten kom 1. desember. Vi oppfordrer fagforeningene, med

bistand fra fylkene, til å engasjere seg i kommunen og utfordre de politiske partiene til å ta debatten.

Sentrale spørsmål:

Er store kommuner løsningen på morgendagens utfordringer? Blir det mer demokrati dersom kommunene blir større? Hva er en god kommune?

Politisk påvirkning:

Ta i bruk det fagligpolitiske samarbeidet. Be om drøftinger med de lokale partiene. Spør de politiske partiene hvordan de stiller seg til folkeavstemning og frivillighet.

Informasjonsspredning:

Skriv leserinnlegg og delta i lokale debatter. Spre kunnskap gjennom sosiale medier.

Alliansebygging:

Organisasjonslivet i Norge er ofte lokalt basert, med sterk tilknytning til sted og kommune. Lokale frivillige organisasjoner og interesseorganisasjoner kan bli viktige allierte i arbeidet med kommunereformen.

Fagforbundet sentralt kan bistå med innledere til lokale møter og arrangementer.

Fagforbundet siden sist

■ Asker kommune vil sørge for god nok bemanning i helsesektoren i framtida – og dobler antallet egne lærlingplasser.

■ Allmenngjøringen av tariffavtalen i renholdsbransjen er vedtatt forlenget fram til tariffrevisjonen i 2016.

■ Rådgiver Bjørn Kristian Rudaa i Fagfobundet har gitt ut boka Kommuneøkonomi – et praktisk hjelpemiddel for tillitsvalgte og ledere i kommunal sektor. Den kan med stor nytte også leses av kommunepolitikere.

■ SST i Fagforbundet Nordland valgte Janne Stoltz Vollen fra Sortland som årets renholder i Nordland. Prisen, «Årets renholder», deles ut til en som har gjort en spesiell innsats for renholdsfaget og kollegaer, for å kvalitetsutvikle renholdstjenesten, og som er samfunnsengasjert og inkluderende.

■ Fagforbundet og Norsk Folkehjelp mener Norge bør gjøre som Sverige og anerkjenne staten Palestina. LO sier det samme.

■ Fra 2009 til 2013 har sju private aktører innenfor privat barnevern totalt hatt et overskudd før skatt på 550 millioner kroner.

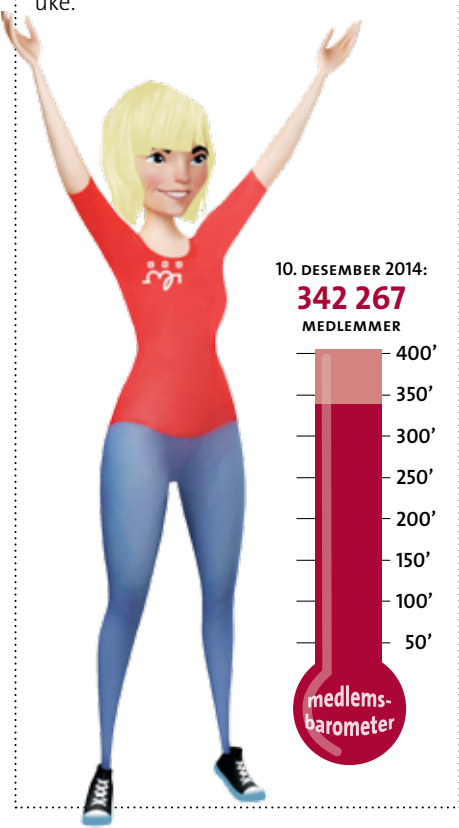
■ I mars ble 17 fast ansatte fagarbeidere og assistenter i skoler og barnehager i Elverum oppsagt. Nå har kommunen inngått forlik med de oppsagte. Alle får beholde jobben sin i kommunen. De 12 oppsagte får også 5 000 kroner hver som et lite plaster på såret, og kommunen betaler advokatutgiftene.

■ Fagforbundet Oppegård har rundet medlem nummer 1 000. Vi gratulerer!

■ 15 prosent av langtidssykemeldinger skyldes konflikter, krav og lav støtte på jobben, viser ny norsk forskning fra statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI).

■ Regjeringa har trukket tidligere forslag om å heve minstegrensen for rett til sykepenger fra 1/2 til 1G. Forslaget skapte sterke reaksjoner fra partene i arbeidslivet og ble av den grunn trukket.

■ Fagforbundet har per i dag 342 267 medlemmer – en økning på 392 siste uke.

FAGFORBUNDSUKENE 2014

Velykket verveuke

For første gang har de to Fagforundsukene blitt delt – en uke i juni og en uke nå i desember. Dette har vist seg å være veldig velykket. Mange arbeidsplasser har hatt besøk for annen gang i år og dette har ført til at de tillitsvalgte har vært mer synlige for medlemmene. En positiv erfaring som vi tar med oss videre til 2015 – i uke 26, fra 22. til 28.juni og i uke 49 fra 30. november til 6.desember.

OSS TILLITSVALGTE ønsker alle en riktig god jul!

FOTO: KJETIL VEVLE

Fagforbundsuka er i gang

Mette Nord på facebook: «I dag har jeg vært på Ammerudlunden sykehjem og møtt ansatte/medlemmer og beboere. Jeg hadde gode samtaler med de tillitsvalgte og ble vist rundt på et sykehjem i førjulsstemning. Vi har mange dyktige medlemmer i denne sektoren, som jobber under tidvis tøffe vilkår. NRK har i disse dager satt søkelyset på de store utfordringene i helsesektoren. Det tar vi på alvor».

Vervepremie

Tillitsvalgt i NAV Bergen, Wenche Lilletvedt har vervet sju kolleger til Fagforbundet og får et nettbrett i premie av HTV Britt Helen Åmås. Wenches viktigste verveargument er rett å slett at det er viktig å stå sammen!

FOTO: KARI-SOFIE JENSSEN

Åse Rønhovde, leder av SHS i Fagforbundet Bergen, fant tonen med Anette Smørdal på Johan Berntsensvei bofellesskap. Her fyller Anette ut innmeldingsblanketten

Åsnes i Glåmdalsregionen

Rådhuskinoen kulturhus på Flisa er ombygd og nyoppusset. Kinosalen var nesten helt full da alle fagforeningene i Glåmdalsregionen slo seg sammen til et felles arrangement på Flisa.

Eli Rygg ga alle i salen både faglig og menneskelig påfyll.

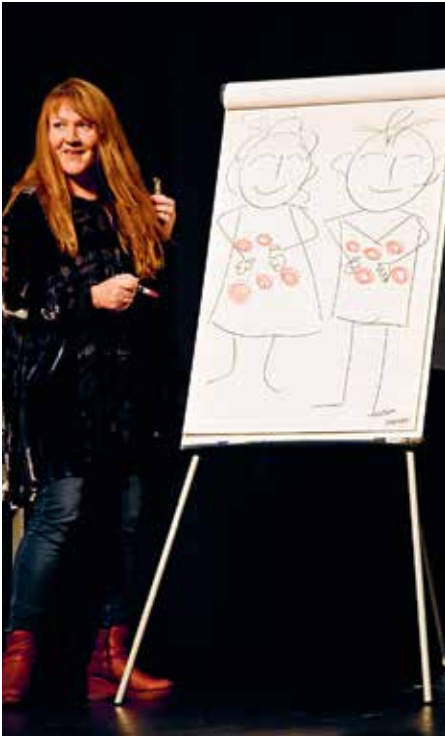

FOTO: PER FLAKSTAD

FOTO: KARI-SOFIE JENSSEN

Synlige tillitsvalgte

To representanter for tverrfagforeningsvervegruppa i Bergen, leder av Fagforbundet Fana, Anne Karin Rougne Nielsen og HTV Fagforbundet Bergenhus, Britt Helen Åmås, klare for arbeidsplassbesøk, bevæpnet med brosjyrer og stæsj fra Fagforbundet.

FAGFORBUNDSUKENE 2014

Omtanke og solidaritet i Bærum

Fagforbundet Bærum har på et tidligere årsmøte bevilget kr 30 000 til Frelsesarmeen's var-
mestue. Noen av disse pengene ble benyttet til kjøp av nytt verktøy da de pusset opp og tok
i bruk sitt nye verksted. Fagforeningsleder Bjørn M. Johnsen forteller at fagforeninga i Bæ-
rum ser hvor viktig varmemstua er. Tilstrømmingen har ikke blitt mindre med tida og Frelses-
armeen gjør en stor innsats for et godt tilbud det er behov for.

– Da varmemstua, som har vært nabo i flere år
ble flyttet, benyttet vi anledningen i fagfor-
bundsuka til å gi en innflyttingsgave til nytt
utstyr til lokalene eller brukes på en måte om
er til det beste for brukerne, sier Fagforbun-
det Bærum.

Drømmedag på aktivitetsskolen (AKS)

AKS, trinn 2 på Kjelsås skole vant konkurransen om å få en drømmedag av Fagforbundet.
De tegnet og skrev om en dag der alle kunne være med i felles aktiviteter.

Forslagsstillerne venter spent på premien
som går til hele Kjelsås AKS. Celine Pettersen
sammen med Otto, Isak, Eline og Ulla.

Trine Posaas Nilsen, leder SKKO, Fagforbun-
det Barn og oppvekst, Oslo, kommer med
gave til vinnerne av Drømmedagen.

Amund må vaske hendene etter pepper-
kakehuspynting.

Voksne og barn syns LEGO hører med på en
drømmedag.

Sprek Sømnaværing

Arbeidet gikk tungt og aktiviteten var lav, men det var før en sprek gjeng tok grep i fag-
foreningsarbeidet. I dag er Fagforbundet Sømna i full aktivitet med mange jern i ilden.

Under fagforbundsukene var det lagt opp til
bedriftsbesøk, møte med potensielle nye
medlemmer, møte med folk som hadde
meldt seg ut, skolering og medlemsmøte.
Nesten alle medlemmene i en av barne-
hagene i kommunen hadde meldt seg ut av
Fagforbundet. Nestleder i Fagforbundet

Nordland og styremedlem i Fagforbundet
Sømna, Rolf Petter Larsen la turen dit.

– Vi fikk en hyggelig prat og fikk oppklart
en del ting. Medlemmene som hadde meldt
seg ut hadde nok forventninger til Fagfor-
bundet de ikke hadde fått innfridd. Vi får se
hva som skjer framover, sier Tore Jakobsen.

– Bare tanken på fast jobb høres ut som et
eventyr, sa Kristin Haftun Erlien, da hun møt-
te Fagforbundets tillitsvalgte.
Hun var en av tre som hadde bestemt seg
for å ta utfordringen fra Fagforbundet Søm-
na om et møte for å sette seg inn i om med-
lemskap var noe for dem. Etter flere år i ulike
vikariater mente de tillitsvalgte at det kunne
tenkes at drømmen om fast jobb kunne bli
virkelighet. Enden på visa var at både hun,
Kate Kjørsvik og Silje Stein meldte seg inn.

Tillitsvalgt Camilla Hallaraune er strålende
fornøyd med at alle de tre potensielle
medlemmene meldte seg inn i Fagfor-
bundet.

Medlemmene er bekymret for kommunens
framtid. Kommunereform var tema på med-
lemsmøtet og er nok også et tema når folk
møtes.
– Vi driver en bra kommune. Det er god kva-
litet i tjenestene og folk er stort sett fornøyd.
Skal vi bli 15 000 innbyggere, må store deler av
Helgeland bli en kommune. Resultatet blir
nedleggeleser og sentralisering. Det ønsker vi
ikke, sa Fagforbundets medlemmer i Sømna.

Oss tillitsvalgte hang seg på besøket i
teknisk etat i Rådhuset. Der traff vi plass-
tillitsvalgt Alf Kyrre Holmstrand og Unni
Lillefjell.
– Jeg har vært medlem siden 1994 og er
fornøyd med fagforeninga, sa Unni, som
passer sentralbord og resepsjon.

Velkommen til oss

To flotte nye medlemmer fra Frelsesarmeen
barnehage i Stavanger ble vervet 2. desem-
ber, Veronika (tv.) og Tonje.

Oslo Sporveiers Arbeiderforening

Medlemmer av Oslo sporveiers arbeiderfor-
eining møtte studietillitsvalgt Sebastian
Døring og en representant fra LO favørpå
stand i kantina.

FAGFORBUNDSUKENE 2014

Fagforbundsuka i Porsgrunn

Fagforbundet Porsgrunn hadde et allsidig program denne uka. I forkant av uka, ble det sendt ut en quiz til alle tillitsvalgte som de skulle ta med seg ut på arbeidsplassene. Del-takerne av quizen var med på trekning av en handlekurv/gavekort fra Coop på kr 1000,-.

Medlemsmøte: Onsdag arrangerte SKA Porsgrunn et allsidig medlemsmøte, med informasjonsvideoen fra SOS Barnebyer, en filmsnutt om Framfylkingen og familiearrangementet de har hver sommer og informasjon om medlemsfordeler og verving.

Vi hadde besøk av to fra Eureka Kiropraktikk som tok for seg enkle øvelser for oss som ofte har stillesittende jobber.

Leder av SKA Porsgrunn, Dubravko Bikic (bildet under), informerte blant annet om SOS Barnebyer i Angola.

Han hadde også med seg profileringsartikler, eller «duppeditter» som vi kaller det, til utlodning. Det skapte glade vinnere.

Det ble vervet tre nye medlemmer til Fagforbundet.

Renholderens dag

Verve- og medlemspleiegruppen i Fagforbundet Kristiansund markerte Renholderens dag, 1. desember, med arbeidsplassbesøk hos renholdere i Kristiansund kommune. Vi hadde med oss plasstillitsvalgt for renholderne, Anne Jorid Aanes.

Vi har vært så heldige og hatt besøk av Mosa Mwilima og Janne Skaug fra Fagfor-

bundet nasjonalt. De har vært med oss rundt på arbeidsplassbesøk. Det stod fire arbeidsplassbesøk på programmet denne dagen. En av plassene vi besøkte var Rensvik barneskole. Der ble vi veldig godt mottatt. I løpet av dette arbeidsplassbesøket fikk vi vervet et nytt medlem, noe vi var veldig godt fornøyd med. Dette var en flott start på Fagforbundsuka.

Julegaver til medlemmer

Håkon Solberg, seksjonsleder SKA Drammen, og Janne Lorentzen, HTV i Fagforbundet Drammen, var på arbeidsplassbesøk hos medlemmer som jobber i administrasjonen for Drammen barnehager. Medlemmene fikk koffertbånd og en smak av den gode sjokoladen til Fagforbundet Drammen. Flotte medlemmer fortjener å bli tatt vare på.

Fagforbundet Karmøy

Birger Nornes og Pål Midbøe fikk besøk av Synnøve Haugland en dag i Fagforbundsuka.

Matpakker: Torsdag var vi tidlige ute og lagde en lang rekke ved busstasjonen i Porsgrunn. Vi delte ut matpakker med et knekkebrød eller energibar, Fagforbundskarameller, informasjon om forbundet og om endringene som foreslås i arbeidsmiljøloven.

Alle må trå til: Klare fra 07.00 på morgenen, kasserer, Magne Auk og ungdomstillitsvalgt Lodve R. L. Beite – alle må trå til!

Leder av SKA Kathrine Rui Jensen og Pensjonistleder Kari Kåsene

Leder, Tore Nygaard, og nestleder, Nina Lund, i gode varme klær og en varm hilsen fra Fagforbundet Porsgrunn til forbipasserende en kjølig morgen (bildet under).

Fredag hadde vi tillitsvalgtopplæring i Porsgrunn med over 40 deltakere, med et allsidig program: LO-favør, Hva vi som enkeltmennesker kan gjøre selv i forhold til klimavennlige tiltak, Kommunereformen ved Unni Hagen fra Strategisk stab i Fagforbundet, Informasjon om dagens situasjon i kommunen ved rådmann Per Wold, Verving med nestlederen og diverse informasjon fra leder og hovedtillitsvalgt Tore Nygaard.

Fellesbilde av styret og tillitsvalgte i Porsgrunn i trappa på rådhuset etter endt tillitsvalgt-opplæring i Porsgrunn.

ALLE FOTO FRA PORSGRUNN: LINN M. CAMARA

FOTO: JAN LILLEHAMRE

Barnehagedagen 2015

Barnehagedagen 2015 markeres 10. mars, med slagordet «Vi vil ut!» og tema er barnehagens arbeid med natur og friluftsliv. Friluftslivets år markeres i 2015.

Motto for den nasjonale markeringen er at friluftslivet gir gode opplevelser, økt livskvalitet, en bedre helse og et rikere liv. Barnehagedagen er et samarbeid mellom Fagforbundet, Utdanningsforbundet og Foreldreutvalget for barnehager (FUB). Arbeidsgruppa lager som vanlig gratis materiell som sendes til barnehagene som markerer dagen, og som bestiller på nett.

Synliggjøre barnehagens arbeid

2015 er Friluftslivets år, med samfunnsmessig satsing på friluftsliv på flere arenaer.

Det er et godt grunnlag og en fin motivasjon for å synliggjøre det positive arbeidet som barnehagen bidrar med for å gi barna gode opplevelser med natur og friluftsliv.

Planlegging av dagen er godt i gang, og barnehagene vil få nærmere informasjon om tema, slagord og aktiviteter rundt nyttår. Arbeidsgruppa lover blant annet tøffe turtips.

Ungdommens nye nettsider

Jula kom tidlig til Fagforbundet Ungdom i år. Den 15. desember kunne nemlig Fagforbundets ungdomsorganisering endelig avduke sin splitter nye nettside, etter å ha jobbet med sida i godt over et år. Ungdommens nye nettsider er en lysere og mer innholdsrik variant, hvor det blant annet er lagt vekt på lesernes egne hjerteraker, hvem er Fagforbundet, bedre forklarte medlemsfordeler, et rikt bilde- og videogalleri og ikke minst kontinuerlige oppdateringer fra sosiale medier. Nettsida finner du fortsatt på samme adresse;

ungdom.fagforbundet.no. Ta en titt, da vell!

FAGFORBUNDSUKENE 2014

Arbeidsplassbesøk i Bergen

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Enkers sjukehus i Bergen: Her møtte vi medlemmene N. Hosseinnezhad, Ingunn S. Hjortland, Nina Hopland (plasstillsvalgt). Representantene fra vervegruppa i Bergen; Britt helen Åmås til venstre og Anne Karin Rougne Nielsen til høyre.

Nyinnmeldte studentmedlemmer ved Enkers sykehus, Renate Mammo og Sara Mazfon, mens Emmanuel Mary er medlem fra før.

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

B-sykehuset i Bergen
Flott å møte plasstillsvalgte på arbeidsplassbesøkene! Her møter HTV Britt Helen Åmås plasstillsvalgt Charlotte Ellefsen. Charlotte er tillitsvalgt for ca 30 medlemmer på sin arbeidsplass. Hun var veldig glad for å få besøk.

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Sørhagen bofellesskap
Enhetstillsvalgt Nina Sofie Lid sammen med Cecilie M. A. Ruvugo. Hun har medlemmer på mange forskjellige tjenestesteder og har derfor laga oppslag med informasjon om hvordan hun kan kontaktes. Hun benytter Fagforbundsuka til å presentere seg for medlemmene.

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Sørhagen bofellesskap
Medlem Sigbjørn Eliassen hadde en del spørsmål om hvilende nattevakter og hvor mange prosent jobb nattevaktene regnes som.
Det er viktig i forhold til hvor mange ekstravakter det er lov å påta seg.
De tillitsvalgte, Åse

Sandnes

SHS Fagforbundet i Sandnes besøkte det ny-åpnede helsehuset i Sandnes og delte ut strøparkter og kaker og blomster.

Turid Kalvig (Rogaland), Torill Herigstad (seksjonsleder SHS Rogaland) og Monica Malmin, ungdomsrepresentant i SHS styret i Sandnes.

Ungdom møter ungdom

FOTO: RUNE EKLUND BREISNES

Fagdag i **Førde** med nesten 100 elever og lærlinger.

FOTO: MARTINE GRYMVR

Karoline Asgrimplass fra Fagforbundet Akershus deler ut poser til elevene på Utdanningstorget på Lillestrøm.

FOTO: MARTINE GRYMVR

Lynette Frøyhov, nestleder i ungdomsutvalget i Fagforbundet Akershus, sørger for dagens første verving på Utdanningstorget.

FOTO: KENNETH SOLHEIM

I Skien ledet Kenneth Solheim, leder SKKO Telemark, lærlingepatruljen på tokt.

Førjulsglede

Fagforbundet Gran inviterte pensjonistene til førjulstreff på Hadeland Gjestegård. Allsang og musikk skapte god stemning, og etter middagen fikk fengende danserytmer mange av dem ut på dansegulvet.

FAGFORBUNDET

UTGIVER: Fagforbundet
OSS PÅ NETT: oss.fagforbundet.no
ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no
FAGREDAKTØR: kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no
I REDAKSJONEN: randi.tevik@fagforbundet.no
marianne.billing@fagforbundet.no
ellisiv.solskinnsbakk@fagforbundet.no

kjetil.vevle@fagforbundet.no
martine.grymyr@fagforbundet.no
LAYOUT: berit.paulsen@fagforbundet.no
REDAKSJONEN AVSLUTTET: 11. desember 2014
OPPLAG: 20 000
TRYKK: Aktietrykkeriet
ISSN: 1891-2184

FOTO: FAGFORBUNDET

tillitsvalgt min hverdag
oss@fagforbundet.no

Tøff rolle: Karianne Hansen Heien er tillitsvalgt for HK-medlemmene blant de ansatte i Fagforbundet. Det var tøft å måtte streike for å få innsyn i lønnsstatistikken.

Karianne Hansen Heien

Fagforbundet har cirka 360 ansatte på hovedkontor, fylkeskontor og kompetansesentre. Flertallet er medlem av Handel og Kontor (HK), og Karianne Hansen Heien leder klubben med 185 medlemmer. Den 14. november gikk 150 HK-medlemmer som jobber i ulike LO-forbund ut i streik, og av disse var 73 ansatt i Fagforbundet. Dermed ble hun streikeleder for en streik som varte i 12 dager.

– For oss som er så stolte Fagforbundet-ansatte, var det tøft å måtte gå til streik mot arbeidsgiver. Lojaliteten vår til forbundet er stor. Men åpenhet er et så viktig prinsipp at ikke vi hadde noe valg, sier Karianne Hansen Heien.

Manglende innsyn i lønnsopplysninger var årsaken til bruddet mellom Arbeiderbevegelsens arbeidsgiverforening (AAF) og HK; et krav som ble innfridd slik at streiken kunne avslåses den 25. november.

– Innsyn i lønn er helt vanlig, og et nød-

vendig grunnlag for å føre reelle forhandlinger. Det var et rimelig krav, sier hun.

Etter tolv dagers streik ble partene enige om en ny tariffavtale som gir HK innsyn i de ansattes lønn. De lavest lønte får en lønnsøkning på 12 000 kroner i året og de høyere lønte får 2,9 prosent. Resultatet er til uravstemning blant medlemmene.

Ryddighet og respekt

For vår tillitsvalgte betydde streiken mye ekstra praktisk arbeid med blant annet streikelister. Til daglig er klubblederen rådgiver i Forhandlingsenheten, og har ikke noe frikjøp.

– Det kan være ganske utfordrende å være tillitsvalgt på «nulltid». Arbeidsgiver (Fagforbundet) lar meg styre det selv. Det er arbeidsoppgavene mine som legger begrensninger for hva jeg rekker som tillitsvalgt. Jeg har selv valgt ikke å søke om frikjøp fordi jeg vil jobbe mest mulig med mine områder, sier hun.

De ansatte i Fagforbundet fordeler seg mellom to klubber fordi en del er medlem av Fagforbundet, men det er HK som har organisasjonsretten og tariffavtalen for alle ansatte.

– Jeg har stor respekt for at folk føler tilhørighet til forbundet, og for at det har vært tradisjon i fagbevegelsen for å være medlem i forbundet man er ansatt i. Men for meg er det prinsipielt at ikke jeg vil være organisert hos arbeidsgiveren min, for å være fritt og uavhengig organisert. Det å være medlem i HK er ryddig og betyr klare forhold både for meg og arbeidsgiver. At vi streiket, og at ledelsen i Fagforbundet behandlet meg som streikeleder med full respekt, viser at systemet fungerer, understreker hun.

Klubbene i Fagforbundet støttet streiken.

MARIA WATTNE

Privat helsestell lønner seg slett ikke

Offentlige helsetjenester er mer effektive enn private, viser ny PSI-rapport.

Det er ren myte at brukerbetaling og privatisering kan hjelpe stramme helsebudsjetter, avslører Fagforbundets internasjonale forbund, Public Services International (PSI), i en fersk rapport.

Resultatene fra rapporten “Financing Healthcare: False Profits and the Public Good» ble lagt fram på et seminar hos det australske forbundet for sykepleiere og jordmødre i november.

– Etter nesten tretti år med privatisering i helsesektoren, har vi nok av bevis for at påstandene om kostnadseffektivitet i privat sektor er en farlig myte, sier Daniel Bertossa fra PSI i en pressemelding.

– Men egentlig er det ikke vanskelig å skjønne hvorfor offentlige helsetilbud er mest kostnadseffektive. Administrasjonskostnader blir mye lavere på grunn av stordrift, og offentlige systemer er bedre i stand til å kontrollere utgifter ved å kontrollere overtillbud av tjenester og sikre pasienten den mest egnede behandlingen, forklarer han.

Flere undersøkelser viser at insentivene i private systemer fører til at behandlingstypene vris i retning av de som lønner seg best for tilbyder, selv der disse er mindre egnet som behandling, og dyrere. Private tilbydere betaler også mer for lån, stikk i strid med klisjéen om at de skulle kunne hente inn mer og billigere finansiering til helsesektoren.

Skandale

Undersøkelser i 89 land som til sammen dekker 89 prosent av verdens befolkning antyder at 150 millioner mennesker verden over lider økonomisk ruin hvert eneste år fordi de må betale for helsetjenester, skriver PSI.

Daniel Bertossa fra PSI var i Australia for å be G20-lederne holde løftet sitt om å få multinasjonale selskaper til å slutte å snike seg unna hundrevis av milliarder dollar i skatter hvert eneste år.

– Det er en skandale at arbeidsfolk må betale mer skatt og egenandeler og får offentlige tjenester av lavere kvalitet mens 20 billioner dollar blir holdt unna i skatteparadis utenfor styresmaktenes rekkevidde, sa han. Les mer på: world.psi-org

MARIA WATTNE

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no

Send oss en e-post, si din mening og kom med tips!

oss nytt om navn | oss@fagforbundet.no

Nye tillitsvalgte i Fagforbundet Helseforetak Nedre Telemark: Foretakstillitsvalgt **THOR HELGE GUNDERSEN**, hovedtillitsvalgt **TURID RUND**, klinikkstillitsvalgt Psykiatrisk klinikk, **ARVID FOSSE** og klinikkstillitsvalgt Medisinsk serviceklinikk, **BRITA BEKKEVOLD**.

GEIR STUBSVEEN er valgt til ny leder i Fagforbundet Engerdal.

SISSEL MOKSNES, ny hovedtillitsvalgt på Skjervøy fra og med 1. oktober 2014. Hun er også leder av Fagforbundet Skjervøy.

Ny leder i Fagforbundet Åmot, er **LINE BRANDAL** (t.v.).

To nye plasstillitsvalgte i Fagforbundet Fræna er valgt for 2014-2015: **INGEBORG FREDRIKSEN** ved Aurosen og Jendem skoler og **RANJA HUSTAD** ved Torabu AS.

KLEMET RØNNING-AABY, leder i LO kommune, begynner som forhandlingssjef i Unio. Vi ønsker lykke til i ny jobb.

THOMAS MALNES er ny hovedtillitsvalgt i 60 prosent frikjøp i Fagforbundet Kongsvinger. Han jobber til daglig i Marikollen skole som assistent og på sfo.

CHRISTEL STRANDHEIM er ny ungdomstillitsvalgt i Fagforbundet Kvalsund.

Fagforbundet Moss og Våler har to nye tillitsvalgte på Orkerød sykehjem, som nå drives av Norlandia Care. Det er **NINA KRISTIANSEN** (bildet) og vara **ANNE-CLAIRE HOLTKAMP MATHISEN**.

På medlemsmøtet i august ble

TORE AUNMO ny hovedtillitsvalgt i Fagforbundet Trondheim. Hun var tidligere enhetstillitsvalgt ved Saupstad helse- og velferdssenter.

CATHRINE SANDNES (42) er ny leder i Manifest senter for samfunnsanalyse. Sandnes tar over etter Ali Esbati, som slutter fordi han ble valgt inn i den svenske Riksdagen. Cathrine Sandnes har vært redaktør i tidsskriftet Samtiden, kulturredaktør i Dagsavisen og er litteraturviter. Hun vil også være daglig leder for Forlaget Manifest. Eivind Rutle fortsetter i stillingen som forlagssjef.

Nye tillitsvalgte og vara i Fagforbundet Bodø, sykehuset: **RUNE N. LARSEN** er ny tillitsvalgt for medlemmene på sikkerhetsposten psykiatrien Bodø og **SIRI SANDBAKK** er vara. **HEIDI OLSEN** er nå tillitsvalgt for medlemmene på sterilsentralen Bodø og har **KRISTIN ALETTE OLSEN** som vara.